

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Kontakt saksbehandler

Anders Kvadsheim Mygland, 51568721

e-post: anders.mygland@statsforvalteren.no

Informasjon om betaling for trygghetsalarm i kommunen

Vi ber kommunen om å videreformidle dette brevet til relevante ledere i kommunen og andre som kommunen mener at brevet kan være relevant for, f.eks. saksbehandlere som jobber med å tildele tjenester og med egenbetaling for helse- og omsorgstjenester.

Vi viser til vårt brev av 11.03.2025 hvor vi gjennomgikk regelverket for når kommunen har adgang til å ta egenandel for trygghetsalarm (og annen velferdsteknologi), og i så fall hvor mye. Dette brevet er [publisert på vår hjemmeside](#). I artikkelen på vår hjemmeside har vi oppsummert det på denne måten, som er dekkende for innholdet i brevet av 11.03.2025:

- Hvis trygghetsalarm erstatter tjenester som det ikke kan tas egenandel for (typisk avlastning, helsetjenester i hjemmet, nødvendig tilsyn/trygghet, hjelp til personlig stell og egenomsorg), kan det ikke tas egenandel for trygghetsalarmen. Da skal trygghetsalarmen være **gratis**.
- Hvis trygghetsalarm tildeles som praktisk bistand som *ikke* ytes til personlig stell og egenomsorg, kan kommunen kreve egenandel av innbyggeren etter reglene i forskrift om egenandel for helse- og omsorgstjenester kapittel 2. Egenomsorg defineres i forskriften som «hjelp til å stå opp og legge seg, personlig hygiene, toalettbesøk, til å kle av og på seg, hjelp til å spise, nødvendig tilsyn og tilsvarende grunnleggende behov». Vi vurderer at det sjelden er aktuelt å tildele trygghetsalarm som den type praktisk bistand/opplæring som det kan tas egenandel for etter forskriften, og da sjelden aktuelt at kommunen kan kreve egenandel for trygghetsalarm etter forskriften kapittel 2.
- Hvis kommunen tilbyr trygghetsalarm til en person selv om det ikke foreligger et behov som gir rett til helse- og omsorgstjenester etter pasient- og brukerrettighetsloven, altså trygghetsalarm tilbys som en service, så faller det utenfor helse- og omsorgslovgivningen. Kommunen kan i slike tilfeller velge å ta betaling for bruk av trygghetsalarm opp til selvkost¹.

Det er viktig at kommuner gjør konkrete og reelle vurderinger av dette når trygghetsalarm tilbys til den enkelte, og ikke krever egenandel hvis trygghetsalarm tildeles ut fra personens rett til

¹ Det er gitt veiledning om beregning av selvkost mer generelt i Kommunal- og distriktsdepartementets [retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester \(H-3/14\)](#).

nødvendige helse- og omsorgstjenester, og erstatter tjenester som det ikke kan tas egenandel for.

I oppfølgingen av dette har vi fått spørsmål om hvordan regelverket for egenandel skal forstås der en velferdsteknologisk løsning (som trygghetsalarm) er ment å dekke *både* personens behov for f.eks. helsetjenester i hjemmet og praktisk bistand som ikke er personlig stell eller egenomsorg. Vi sendte en e-post av 28.03.2025 om dette til kommunene, men denne e-posten har nok ikke blitt gjort kjent for de som har spurt oss i kommunene. Vi gir derfor samme veiledningen i dette brevet.

Helsedirektoratet har i praksis gitt svar på dette spørsmålet i [sitt tolkningsbrev av 18.12.2015](#). Her står det først:

«For å kunne kreve egenandel må det foreligge hjemmel for dette, jf. helse- og omsorgstjenesteloven (hotjl.) § 11-2. Dersom det ytes velferdsteknologiske hjelpemidler til som helsehjelp i hjemmet etter hotjl. § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a har kommunen ikke adgang til å kreve egenandel. I de tilfeller der den velferdsteknologiske løsningen er ment å dekke behov for praktisk bistand, følger det av hotjl. § 11-2 jf. egenandelsforskriften § 8 at det er adgang til å kreve egenandel for den del av tjenesten som ikke ytes til personlig stell og egenomsorg. Av egenandelsforskriften § 8 fremgår at med egenomsorg menes hjelp til å stå opp og legge seg, personlig hygiene, toalettbesøk, til å kle av og på seg, hjelp til å spise, nødvendig tilsyn og tilsvarende grunnleggende behov. Innretninger som skal ivareta slike behov er det derfor ikke hjemmel for å kreve egenandel for.

Utgangspunktet er etter dette at det må gjøres en konkret vurdering av tjenestetilbudet som ytes til den enkelte pasient eller bruker, og en vurdering av hvilke behov hos denne det tekniske hjelpemiddelet er ment å dekke. Kommunene kan i henhold til bestemmelsen i forskriften § 8 utarbeide egne regler for fastsettelse av slik betaling for tjenester det kan kreves egenandel for.»

Om den konkrete problemstillingen vi har fått spørsmål om, har Helsedirektoratet skrevet følgende:

«Slik regelverket er innrettet, må det i slike tilfeller gjøres en vurdering av hvor stor del av bistanden/innretningen som er ment å dekke brukers behov for praktisk bistand. Dersom bruken av den velferdsteknologiske innretningen ikke er ment å dekke behov for praktisk bistand som ikke er personlig stell og egenomsorg, vil det ikke være adgang til å kreve egenandel. I tilfeller der de velferdsteknologiske innretningene er ment å dekke både pasient/brukers behov for f.eks. helsetjenester i hjemmet og praktisk bistand som ikke er personlig stell eller egenomsorg, må det gjøres en vurdering av hvor stor andel av innretningens funksjonalitet som knytter seg til hvert av disse behovene. Vurderingen vil måtte være konkret i den enkelte sak, og må gjøres på bakgrunn av vanlige prinsipper for beregning av egenandel for praktisk bistand der en person mottar hjemmetjenester som dekker flere ulike behov.»

Vi viser ellers til Helsedirektoratets brev i sin helhet, og håper det er klargjørende. Vi legger til at vi vurderer at denne problemstillingen sjelden vil bli satt på spissen for trygghetsalarm sammenlignet med enkelte andre velferdsteknologiske løsninger. For trygghetsalarm vil det veldig sjelden være et slikt delt formål. Vi vurderer at det i de aller fleste tilfeller vil være slik at den er tildelt som en helse- og omsorgstjeneste (helsehjelp eller praktisk bistand som ytes til personlig stell og egenomsorg) som det ikke kan tas egenandel for (f.eks. for fallfare, for å kunne si ifra om behov utenfor de ordinære besøkene fra hjemmetjenesten e.l.). Det andre realistiske alternativet er at trygghetsalarm blir tildelt som en ren service hvor det vurderes at personen ikke har behov for trygghetsalarmen etter en

helse- og omsorgsfaglig vurdering, og hvor det kan tas betalt opp til selvkost. Vi viser ellers til vår nyhetsartikkel og vårt brev av 11.03.2025 i sin helhet.

Dersom kommuner har andre spørsmål om dette eller annet, kan vi selvsagt kontaktes.

Med hilsen

Marit Bergeland (e.f.)
ass. direktør

Anders Kvadsheim Mygland
seniorrådgiver/jurist

Dokumentet er elektronisk godkjent

Adresseliste:

Eigersund kommune	Postboks 580	4379	Egersund
Stavanger kommune	Postboks 8001	4068	Stavanger
Haugesund kommune	Postboks 2160	5504	Haugesund
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	Sandnes
Sokndal kommune	Gamleveien 20	4380	Hauge I Dalane
Lund kommune	Moiveien 9	4460	Moi
Bjerkreim kommune	Postboks 17	4389	Vikeså
Hå kommune	Rådhusgata 8	4360	Varhaug
Klepp kommune	Postboks 25	4358	Kleppe
Time kommune	Postboks 38	4349	Bryne
Gjesdal kommune	Rettedalen 1	4330	Ålgård
Sola kommune	Postboks 99	4097	Sola
Randaberg kommune	Postboks 40	4096	Randaberg
Strand kommune	Postboks 115	4126	Jørpeland
Hjelmeland kommune	Vågavegen 116	4130	Hjelmeland
Suldal kommune	Eidsvegen 7	4230	Sand
Sauda kommune	Postboks 44	4201	Sauda
Kvitsøy kommune	Kommunehusveien 6	4180	Kvitsøy
Bokn kommune	Boknatun	5561	Bokn
Tysvær kommune	Postboks 94	5575	Aksdal
Karmøy kommune	Postboks 167	4291	Kopervik
Utsira kommune	Postboks 63	5547	Utsira
Vindafjord kommune	Rådhusplassen 1	5580	Ølen